

Asia: VN/1258/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta

1. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain lukua 7 Palkkatuki koskevat kysymykset

1 § Palkkatuki (sis. palkkatuen määritelmän)

- **Lisättäisiin palkkatuen tarkoitukseen vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien työn saannin ja työelämään osallisuuden lisääminen.**

Lohjan kaupungin lausunto;

Lisäys on perusteltua ja on hyvä työllistymisen kannalta, mutta lakia tulee selkeyttää niin, että byrokratia vähenee. Määritelmät lisäävät aina byrokratiaa. Palkkatukimääritelmä tulisi tehdä työnantajan näkökulmasta mahdollisimman helposti ymmärrettäväksi.

2 § Palkkatuen yleiset edellytykset

- **Rajattaisiin palkkatuetun työn kohderyhmää**

Lohjan kaupungin lausunto;

Palkkatuen kohderyhmä tulee rajata niin, että lain tulkitseminen niin työnantajan kuin työntekijän näkökulmasta helpottuu. Palkkatuen myöntäminen tulisi olla ennakoitavissa, eikä kahden viikon odottamisen jälkeisen päätöksen tuloksena.

3 § Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

- **Työnantajiin lisättäisiin hyvinvointialue ja poistettaisiin luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa (kotitalous)**
- **Tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kuukauden aikana irtisanoneelle työnantajalle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen**
- **Palkkatukea ei myönnettäisi uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen poikkeuksena vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen myönnetty tuki tietyin edellytyksin**

Lohjan kaupungin lausunto;

1) Ehdotamme, että lakiin lisättäisiin hyvinvointialue, eikä laista poistettaisi luonnollista henkilöä, joka ei harjoita taloudellista toimintaa. Lain kohdan poistaminen voi vaikeuttaa tulevaisuudessa yhä lisääntyvää vanhusten kotonahoitamisen palvelujen tuottamista esim. kevytyrittäjänä. Lisäksi kohdan poistaminen saattaa vaikeuttaa vammaispalvelussa vammaisen itsensä palkkaaman henkilökohtaisen avustajan palkkaamista, jossa vammaisen henkilö toimii työnantajana ilman Y-tunnusta. Tällä hetkellä henkilökohtaisista avustajista on työvoimapula.

2) Ehdotus on kannatettava, mutta tässä voisi käyttää harkinnanvaraisuutta, jos työnantaja ei pysty kouluttamaan tuotannollis- ja taloudellisista syistä irtisanottuja työntekijöitään yrityksen muihin tehtäviin.

Ehdotus on kannatettava, mutta tässä voisi käyttää harkinnanvaraisuutta ”erityispalkkatukijaksolle”. Ehdotamme muutettavaksi lausetta: Erityispalkkatukea myönnetään uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutuksen tai pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen. Pitkäaikaistyöttömistä osa ei kaikista mahdollisista tukitoimista huolimatta työllisty avoimille työmarkkinoille tai tarvitsevat työllistyäkseen räätälöidyn työtehtävän ja ainoaksi mahdollisuudeksi tilanteessa jää palkkatuella työllistyminen.

5 § Palkkatuella katettavat palkkakustannukset

- **Työnantajan sivukuluja ja lomarahaa ei jatkossa luettaisi palkkatuella katettaviin kustannuksiin**
- **Muita tarkennuksia tukikelpoisten kustannusten määritelmään**

Lohjan kaupungin lausunto;

Ehdotus ei ole kannatettava. Muutos vaikeuttaa pitkäaikaistyöttömien työllistymistä palkkatuella, jos työnantajan on vaikea hahmottaa kokonaispalkkakuluja. Palkkakustannusten muutokset eivät ole todellisia, jos palkkatukiprosenttia nostetaan ja vastaavasti työnantajan sivukuluja sekä lomarahoja leikataan.

6 § Palkkatuen määrä ja kesto

- Tuen määrä olisi työttömyyden kestosta riippumatta 50 % palkkakustannuksista
- Tuen kesto 5 tai 10 kuukautta, kuitenkin enintään työsuhteen pituinen
- Palkkatuki voitaisiin myöntää uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päätyttyä, jos henkilö kuuluisi edelleen palkkatuen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista

Lohjan kaupungin lausunto;

- 50 %:n palkkatuki selkeyttää ja parantaa ennakoitavuutta.
- Viiden kuukauden palkkatukijakso on liian lyhyt. Tuen keston tulee olla vähintään sen pituinen, että työssäoloehto täyttyy. 10 kuukauden palkkatukijakso on vielä melko lyhyt aika, kun kysymyksessä on vajaakuntoiset ja heikosti työllistyvät henkilöt, joten tuen kestoksi ehdotetaan vähintään 12 kuukautta. Pitkäaikaistyöttömän / osatyökykyisen työllistäminen vaatii työnantajalta usein työn räätälöintiä ja pidempi tukijakso lisäisi työnantajan kiinnostusta palkkatuella työllistämiseen, sillä työhön perehdyttäminen vie resursseja työnantajalta.
- Palkkatuen myöntäminen uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päätyttyä on kannatettavaa, mutta tärkeämpää olisi tukea pidempää jaksoa samalla työnantajalla, sillä pitkäaikaistyöttömät tarvitsevat vakautta ja pitkäjänteisyyttä työllistämiseen.

7 § Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen

- Tuen määrä olisi 70 prosenttia palkkakustannuksista
- Tuki myönnettäisiin 10 kuukauden ajaksi sillä perusteella, että vamma tai sairaus vaikeuttaa huomattavasti sopivan työn saamista
- Tukea voitaisiin jatkaa samalla työnantajalla tietyin edellytyksin enintään 24 kuukauden jaksoissa.

Lohjan kaupungin lausunto;

Ehdotus on sinänsä kannatettava, paitsi tuki tulisi myöntää vähintään 12 kuukauden ajaksi, mieluummin 24 kuukaudeksi. Harkinnanvaraista erityispalkkatukijaksoa tulisi antaa samalle työnantajalle kaikkien pitkäaikaistyöttömien työllistämisen tukemiseksi, ei pelkästään vamman tai sairauden perusteella.

8 § 100 prosentin palkkatuki

- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukaudeksi. Tukikelpoisia palkkakustannuksia korotettaisiin kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti.**
- **100 prosentin palkkatuki olisi mahdollinen kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille**
- **Jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena. Muussa tapauksessa tuki olisi EU:n valtioneuvoston ulkopuolista tukea. Arvioinnin kriteereistä säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella.**

Lohjan kaupungin lausunto;

Ehdotus on sinänsä kannatettava, paitsi tuki tulisi myöntää vähintään 12 kuukauden ajaksi, mieluummin 24 kuukaudeksi. Huomioitavaa, että liiketoimintaa harjoittaville (yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille) maksettava palkkatuki vääristää kilpailua.

10 § Palkkatuki oppisopimuskoulutukseen

- **Palkkatuen määrä oppisopimuskoulutuksessa olisi 50 % ja pysyisi samana koko koulutuksen keston ajan**
- **Palkkatukea myönnettäessä tuki olisi mitoitettava koko sille ajalle, jonka työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarkoituksenmukaiseksi.**
- **Tukea voitaisiin jatkaa, jos henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukainen oppisopimuskoulutuksen kesto muuttuu koulutuksen aikana**

Lohjan kaupungin lausunto;

Ehdotus on kannatettava.

11 § Tuella palkatun siirtäminen

- **Edelleen siirtämisestä tehtäisiin erillinen päätös ja säädettäisiin edellytykset edelleen siirtämiselle**

Lohjan kaupungin lausunto;

Ehdotus on kannatettava.

2. Huomioita lukuun 7a 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki

Huomioita 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta (luku 7a, uusi luku)

- **Tuki on uusi**
- **Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.**
- **Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista 10 kuukaudelta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta.**
- **Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuetussa työssä.**

Lohjan kaupungin lausunto;

Ehdotus on sinänsä kannatettava, paitsi tuki tulisi myöntää vähintään 12 kuukauden ajaksi, mieluummin 24 kuukaudeksi.

3. Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

- **Työvoimakoulutuksen yhteishankinta (5 luku 7§) ja työolosuhteiden järjestelytuki (10 luku 3§)**
- **Työllisyyspoliittinen-avustus (säädetäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetulla asetuksella)**
- **Työsopimuslain 13 luvun 6 §:n 2 momentin 2 kohdan muuttaminen**

Lohjan kaupungin lausunto;

Ei kommentoitavaa.

4. Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Lohjan kaupungin lausunto;

Suomeen perustettava valtion omistama erityistehtäväyhtiö Työkanava Oy ei korvaa alkuperäistä sosiaalisen yrityksen ideaa. Sosiaalisen yrityksen tukia on ajettu alkuperäisestä muodosta alas, mikä on johtanut sosiaalisten yritysten kannattamattomuuteen, sillä työntekijän työpanos ei ole täysin työkykyisen työntekijän tuottavuuteen verrattavissa olevalla tasolla.

5. Huomiot julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain muihin lukuihin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

Kommentit julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain lukuihin 1, 2, 3, 11, 12, 13 ja 14, 7 luvun 4, 9 ja 12-15 §:iin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

- **Mainittuihin lukuihin ja lakeihin on tehty vähäisiä tai teknisiä muutoksia.**

Lohjan kaupungin lausunto;

Kommentointi on haasteellista, kun vähäisiä ja teknisiä muutoksia ei ole avattu. Vähäiset muutokset voivat olla lakitekstissä vaikutukseltaan isoja.

6. Yleiset huomiot

Yleiset huomiot:

- Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hyvään hallintoon ja perustuslakiin**
- Huomiot esitysluonnoksen vaikutusarvioinnista**
- Muuta kommentoitavaa**

Lohjan kaupungin lausunto;

Tarpeellinen ja oikeansuuntainen uudistus, mutta työllistymisen tukemiseksi byrokratiaa tulee vähentää. Tällä hetkellä palkkatuki on kankea järjestelmä varsinkin mikro- ja pienyrittäjille, jotka tarvitsisivat palkkatukea eniten. Työnantajan näkökulmasta palkkatuki ei ole riittävän houkutteleva niin palkkatuki -nimen, työnantajan saaman taloudellisen tuen ja byrokratian vuoksi. Palkkatukijärjestelmä olisi vaatinut kokonaisuudistuksen ja notkeamman toimintatavan kehittämisen.

Tulevan TE-palvelut 2024 siirron yhteydessä kunnat tulevat jatkossa käsittelemään ja päättämään palkkatuista. Kunnat noudattavat kuntalakia 10.4.2015/410 ja lakiesitysmuutoksien osalta lain vertailua ja vaikutuksia on tehty useaan eri lakiin sekä vaikutusten arviointia on tehty melko laajasti. Olisi hyvä, että lain toimivuutta arvioitaisiin vuosien 2024-2025 aikana. Kunnat noudattavat myös Hallintolakia 6.6.2003/434 ja lakiesitysmuutoksessa ei ole huomioitu hallintolakiin liittyvistä hallinnollisista asioita.

Tapiola Tapani
Lohjan kaupunki